Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
JULIANE KOKOTT
prezentate la 22 martie 2018 [1]

Cauza C-390/17 P

Irit Azoulay,
Andrew Boreham,
Mirja Bouchard,
Darren Neville
împotriva

Parlamentului European

„Recurs – Funcție publică – Remunerație – Alocații familiale – Alocație școlară – Refuz de rambursare a cheltuielilor de școlarizare – Interpretarea autonomă a noțiunii de cheltuieli de școlarizare – Articolul 3 alineatul (1) din anexa VII la Statutul funcționarilor”

I. Introducere

1. Deoarece anumite state membre pun în aplicare o politică familială care include o componentă financiară, instituțiile Uniunii Europene prevăd pentru personalul lor plata unor alocații familiale. Acestea includ o alocație pentru locuință plătită funcționarului care are familia în întreținere, la care se adaugă o alocație pentru fiecare copil aflat în întreținere, precum și o alocație școlară destinată să acopere cheltuielile de școlarizare suportate de funcționar ca urmare a frecventării de către copilul său a unei instituții de învățământ. Condițiile pentru a beneficia de această din urmă alocație fac obiectul litigiului între părți în prezenta cauză.

2. Condițiile care trebuie îndeplinite pentru obținerea alocației școlare au fost modificate cu ocazia reformei Statutului funcționarilor Uniunii Europene în 2004. În timp ce, în ceea ce privește învățământul primar și secundar, anterior, această alocație era plătită [2] funcționarului, indiferent de instituția frecventată de copilul său, reforma a introdus condiția ca instituția de învățământ să fie una cu plată pentru acordarea dreptului la alocație [3]. Obiectivul era de „a apropia în viitor alocația școlară de nivelul real al cheltuielilor” [4].

3. Întemeindu-se pe lipsa caracterului plătit al instituției frecventate de copiii recurenților, Parlamentul European a refuzat să le acorde, în 2015, alocația școlară solicitată, deși aceasta le fusese plătită în anii anteriori. Recurenții consideră că au dreptul să o primească în continuare.

1 Limba originală: franceza.

2 Aceasta era plătită sub formă forfetară. Plata către funcționarii care beneficiau de aceasta a fost eliminată treptat în decursul unei perioade de cinci ani [articolul 16 din anexa XIII la Statutul funcționarilor în versiunea rezultată din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004 de modificare a Statutului funcționarilor Comunităților Europene și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai acestor Comunități (JO 2004, L 124, p. 84)].

3 Articolul 3 alineatul (1) din anexa VII la Statutul funcționarilor, în versiunea rezultată din Regulamentul nr. 723/2004. Cerința privind caracterul plătit nu este, în schimb, aplicabilă în cazul frecventării unei instituții de învățământ *superior* (sau universitar); alocația școlară se plătește în acest caz sub forma unei indemnizații forfetare lunare egale cu plafonul.

4 Considerentul (26) al Regulamentului nr. 723/2004.

4. Această divergență își are originea în maniera specială în care participarea financiară a recurenților a fost solicitată de instituțiile de învățământ în cauză. Astfel, aceste instituții sunt subvenționate de către autoritatea publică locală, ceea ce le supune obligației privind accesul gratuit la învățământ prevăzute de Constituția belgiană [5]. Însă, pentru a asigura finanțarea acestora, instituțiile în cauză se bazează și pe asociații fără scop lucrativ, de care sunt legate și la care părinții elevilor sunt invitați să plătească o contribuție. Recurenții solicită tocmai rambursarea acestei contribuții cu titlu de alocație școlară.

5. În această cauză din materia funcției publice, care este una dintre primele pe care Curtea o soluționează în recurs de la dizolvarea Tribunalului Funcției Publice și de la preluarea din nou a competențelor acestuia din urmă de către Tribunal, Curtea este chemată să stabilească dacă, în împrejurările specifice ale speței, Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat că plata unei astfel de contribuții nu putea fi acoperită de alocația școlară.

II. Cadrul juridic

6. Cadrul juridic aplicabil acestei cauze este definit de următoarele dispoziții din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”) [6].

7. În conformitate cu articolul 67 alineatul (1) litera (c) din statut, alocațiile familiale la care are dreptul un funcționar cu titlu de remunerație includ alocația școlară.

8. Articolul 3 alineatul (1) din anexa VII la statut definește condițiile care dau dreptul la alocația școlară:

„În condițiile stabilite de dispozițiile generale de aplicare a prezentului articol, funcționarul beneficiază de o alocație școlară destinată acoperirii cheltuielilor de școlarizare suportate de acesta, în limita unui plafon lunar de 260,95 [euro] [7] pentru fiecare copil aflat în întreținerea sa […], în vârstă de cel puțin cinci ani și care frecventează cu regularitate cursurile de zi ale unei instituții de învățământ primar sau secundar cu plată sau ale unei instituții de învățământ superior. Condiția ca instituția de învățământ să fie una cu plată nu se aplică rambursării cheltuielilor cu transportul școlar.

[…]”

9. În temeiul articolului 110 din statut, Parlamentul a adoptat, la 18 mai 2004, dispozițiile generale de aplicare privind acordarea alocației școlare prevăzute la articolul 3 din anexa VII la statut (denumite în continuare „DGA”) [8]. Articolul 1 din DGA distinge între alocația școlară A, forfetară, plătită pentru copiii cu vârsta mai mică de cinci ani sau care nu frecventează încă o școală primară, și alocația școlară B. În ceea ce privește această din urmă alocație, articolul 3 din DGA prevede:

„În limita plafoanelor prevăzute la alineatul (1) primul și al treilea paragraf al articolului 3 din anexa VII la statut, alocația școlară B acoperă:

(a) taxele de înscriere și de frecventare a instituțiilor de învățământ[;]

(b) cheltuielile de transport,

5 Articolul 24 alineatul 3 din Constituția belgiană.

6 În versiunea sa aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2014.

7 Această sumă era aplicabilă la data faptelor. În prezent, aceasta este de 273,60 euro.

8 Versiune aplicabilă la data la care Tribunalul a pronunțat hotărârea atacată. Versiunea în vigoare în prezent a fost adoptată la 18 noiembrie 2016; modul de redactare a articolului 5 din aceasta, intitulat „Cheltuieli de școlarizare”, reia modul de redactare a fostului articol 3.

cu excluderea tuturor celorlalte cheltuieli și în special:

– a cheltuielilor obligatorii, precum cheltuielile pentru achiziționarea cărților, a materialului școlar, a unui echipament sportiv, acoperirea unei asigurări școlare și a cheltuielilor medicale, taxele de examen, cheltuielile efectuate pentru activități școlare externe comune (precum excursiile, vizitele și călătoriile școlare, stagiile sportive etc.), precum și a altor cheltuieli aferente aplicării programei școlare a instituției de învățământ frecventate,

– a cheltuielilor rezultate din participarea copilului la excursii la munte, la mare sau în aer liber, precum și la activități similare."

III. Istoricul litigiului și procedura în fața Tribunalului

10. Recurenții (denumiți în continuare „recurenții") sunt agenți temporari și, respectiv, funcționari ai Parlamentului European și locuiesc în Belgia. Copiii lor frecventează unități de învățământ [9] a căror caracteristică comună este faptul că sunt subvenționate, dar nu integral, de Comunitatea Franceză din Belgia. Cele două instituții în cauză dispun de asemenea de resurse proprii, care le sunt furnizate în special de asociații fără scop lucrativ (denumite în continuare „asociațiile"), la care părinții elevilor respectivi sunt invitați să plătească o contribuție.

11. Până în anul școlar 2013/2014 inclusiv, Parlamentul a rambursat, pentru taxele de școlarizare și până la atingerea plafonului prevăzut, contribuția plătită asociațiilor de recurenții care au deja copii care frecventează aceste instituții. La 24 aprilie 2015, Parlamentul a respins cererile de restituire a contribuției plătite către asociații de către recurenți pentru anul școlar 2014/2015, pentru motivul că condițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (1) din anexa VII la statut nu erau îndeplinite (denumite în continuare „deciziile de respingere"). Potrivit Parlamentului, cele două școli vizate nu erau instituții de învățământ cu plată în sensul acestei dispoziții, contribuțiile opționale ale recurenților către asociații situându-se în afara cadrului învățământului obligatoriu gratuit și astfel cum a fost prevăzut de legislația belgiană.

12. Deși reclamațiile formulate de recurenți împotriva acestor decizii au fost de asemenea respinse la 17 și la 19 noiembrie 2015, Parlamentul a decis totuși să acorde recurenților, în mod voluntar și excepțional, alocația școlară pentru anul 2014/2015, dar nu și pentru anii școlari următori pentru frecventarea instituțiilor în cauză.

13. La 17 februarie 2016, recurenții au solicitat anularea deciziilor de respingere ale Parlamentului, însă cu excepția acordării cu titlu voluntar și excepțional a alocației școlare pentru anul 2014/2015, și obligarea acestuia din urmă la plata către aceștia a alocației școlare pentru anul 2015/2016. În susținerea acțiunii lor, recurenții invocau trei motive, întemeiate, primul, pe încălcarea articolului 3 alineatul (1) din anexa VII la statut și pe o eroare vădită de apreciere, al doilea, pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime și, al treilea, pe încălcarea principiilor egalității de tratament și bunei administrări.

14. În Hotărârea din 28 aprilie 2017 (denumită în continuare „hotărârea atacată") [10], Tribunalul a respins fiecare dintre aceste motive și, în consecință, concluziile în anularea deciziilor de respingere. Având în vedere această respingere, Tribunalul a statuat că nu mai era necesar să se pronunțe cu privire la concluziile prin care se urmărește obligarea Parlamentului la plata către recurenți a alocației școlare pentru anul 2015/2016.

9 Este vorba despre Athénée Ganenou la Bruxelles (Belgia) și despre École internationale Le Verseau la Bierges (Belgia). Prima este o școală confesională care adaugă la programa de educație a Comunității Franceze din Belgia mai multe ore pe săptămână pentru învățarea limbii ebraice, a istoriei iudaismului, a Bibliei și a limbii engleze încă din secțiunea primară. Cea de a doua este o școală neconfesională ale cărei cursuri sunt predate în limba franceză și engleză începând cu nivelul preșcolar de către profesori care sunt vorbitori nativi ai acestor limbi.

10 Hotărârea Tribunalului din 28 aprilie 2017, Azoulay și alții/Parlamentul (T-580/16, EU:T:2017:291).

IV. Procedura în fața Curții și concluziile părților

15. Prin memoriul din 28 iunie 2017, recurenții au formulat împreună prezentul recurs împotriva hotărârii Tribunalului.

16. Recurenții solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate;

– admiterea concluziilor formulate în primă instanță de către recurenți în cadrul acțiunii în cauza T-580/16 [11];

– obligarea intimatului la plata tuturor cheltuielilor de judecată.

17. În ceea ce privește Parlamentul, acesta solicită Curții

– respingerea recursului ca nefondat;

– obligarea recurenților la plata cheltuielilor de judecată.

18. Recursul în fața Curții s-a desfășurat sub forma procedurii scrise.

V. Apreciere în drept

19. Recurenții consideră că hotărârea atacată este afectată de mai multe erori de drept, în special denaturarea elementelor de fapt și nemotivarea. În special, Tribunalul ar fi săvârșit, în primul rând, o eroare de drept și ar fi denaturat faptele întrucât a înlăturat o interpretare autonomă și uniformă a noțiunii „cheltuieli de școlarizare” în cadrul ordinii juridice a Uniunii [12]. În al doilea rând, hotărârea atacată ar conține o inexactitate materială în constatările efectuate de Tribunal [13]. În al treilea rând, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept în interpretarea jurisprudenței constante aplicabile în materia regulii concordanței dintre reclamație și acțiune [14]. În sfârșit, Tribunalul nu și-ar fi îndeplinit obligația de motivare răspunzând la motivul întemeiat pe principiile egalității de tratament și bunei administrări [15].

A. Cu privire la admisibilitate

20. Subliniem că, în fața Tribunalului, recurenții au solicitat anularea deciziilor de respingere a cererilor lor privind cheltuielile de școlarizare pentru anul școlar 2014/2015. Or, în deciziile de respingere a reclamațiilor lor, a căror anulare era de asemenea solicitată de recurenți, cu excepția acestui punct, Parlamentul le-a acordat cu titlu voluntar și excepțional alocația școlară pentru același an. Prin urmare, recurenții au beneficiat într-adevăr de alocația solicitată.

21. În ceea ce privește anii de școlarizare ulteriori, Parlamentul a precizat, doar în deciziile sale de respingere a reclamațiilor, că alocația școlară nu ar mai fi acordată recurenților pentru anii școlari următori [16].

11 Hotărârea Tribunalului din 28 aprilie 2017, Azoulay și alții/Parlamentul (T-580/16, EU:T:2017:291).

12 Această critică se referă la punctele 31-36, 38 și 40 din hotărârea atacată.

13 Această critică se referă la punctele 45 și 46 din hotărârea atacată.

14 Această critică se referă la punctul 47 din hotărârea atacată.

15 Această critică se referă la punctele 55 și 56 din hotărârea atacată.

16 Atât timp cât unitățile în cauză nu ar îndeplini condițiile prevăzute pentru acordarea alocației școlare.

22. Tribunalul a considerat că deciziile de respingere a reclamațiilor erau lipsite de caracter autonom și că era, prin urmare, sesizat doar cu acțiunea îndreptată împotriva deciziilor de respingere [17], care se referă numai la anul școlar 2014/2015. Acest punct nu a fost criticat de recurenți în recursul formulat.

23. În ceea ce privește anul școlar 2015/2016 în special, recurenții au solicitat, în plus, în fața Tribunalului obligarea Parlamentului la plata alocației școlare pentru acest an. Parlamentul a subliniat în fața Tribunalului inadmisibilitatea acestei cereri, întrucât alocația școlară era acordată de administrație doar pentru un an școlar și recurenții ar fi trebuit să urmeze procedura administrativă prealabil introducerii acțiunii lor [18].

24. Tribunalul a considerat că, ținând seama de respingerea concluziilor în anularea deciziilor de respingere (privind anul școlar 2014/2015), nu mai era necesar să se statueze cu privire la cererea referitoare la anul școlar 2015/2016 [19]. Nici acest punct nu a fost criticat de recurenți în recursul formulat.

25. În aceste circumstanțe și în cazul în care Curtea ar considera necesar să examineze din oficiu condiția admisibilității acțiunii în anulare în fața Tribunalului [20] referitoare la interesul de a exercita acțiunea, considerăm că recurenții au un interes de a exercita acțiunea împotriva deciziilor de respingere pentru anul școlar 2014/2015, ceea ce este suficient pentru a justifica admisibilitatea acțiunii. Desigur, alocația școlară le-a fost acordată pentru anul respectiv. Însă, deși în fapt suma a fost restituită recurenților, totuși Parlamentul prelucrase cererile lor numai în temeiul unei măsuri excepționale voluntare adoptate de acesta pentru a compensa perioada excesivă [21]. Deciziile de respingere a cererilor lor și care conțin o luare de poziție definitivă din partea administrației față de aceștia nu au fost însă retrase și definesc drepturile lor. Recurenții își păstrează astfel interesul de a exercita acțiunea împotriva acestor decizii care, prin faptul că le refuză dreptul la alocație școlară, îi lezează.

26. În ceea ce privește recursul, Parlamentul nu a contestat admisibilitatea acestuia și nu vedem niciun motiv să se invoce din oficiu inadmisibilitatea recursului.

B. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o eroare de drept și pe denaturarea faptelor în ceea ce privește interpretarea noțiunii de cheltuieli de școlarizare

1. Interpretarea autonomă a noțiunii „cheltuieli de școlarizare”

27. Recurenții reproșează Tribunalului faptul că nu a efectuat o interpretare autonomă și uniformă a noțiunii „cheltuieli de școlarizare” în cadrul ordinii juridice a Uniunii. Aceștia invocă jurisprudența Curții în temeiul căreia, conform articolului 1a din statut, în aplicarea acestui statut, funcționarii au dreptul la egalitate de tratament, ceea ce impune, ca regulă generală, o interpretare autonomă și uniformă a statutului în întreaga Uniune. Această interpretare trebuie stabilită ținând cont de contextul prevederii și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză [22].

17 Punctul 12 din hotărârea atacată.

18 Punctele 68-74 din memoriul în apărare al Parlamentului în fața Tribunalului.

19 Punctul 65 din hotărârea atacată.

20 Cu privire la competența Curții de a invoca din oficiu pentru prima dată în stadiul recursului inadmisibilitatea acțiunii în fața Tribunalului, a se vedea Hotărârea Curții din 23 aprilie 2009, Sahlstedt și alții/Comisia (C-362/06 P, EU:C:2009:243, punctul 22).

21 Punctele 66 și 67 din memoriul în apărare al Parlamentului în fața Tribunalului.

22 Recurenții citează în această privință Hotărârea Curții din 15 octombrie 2015, Axa Belgium (C-494/14, EU:C:2015:692, punctele 21 și 24).

28. În ceea ce privește cheltuielile de școlarizare în special, recurenții se întemeiază pe Hotărârea Bovagnet/Comisia pentru a arăta că, în vederea rambursării, această noțiune nu poate depinde de denumirile existente sau de clasificările efectuate pe plan național, ci numai de natura însăși și de elementele constitutive ale cheltuielii care trebuie rambursată [23]. Cu toate acestea, în opinia recurenților, Tribunalul ar fi interpretat această noțiune în contextul reglementării belgiene.

29. Argumentele recurenților nu ne conving. La fel ca și Parlamentul, considerăm că Tribunalul a efectuat o interpretare autonomă a noțiunii „cheltuieli de școlarizare", care ia în considerare scopul alocației școlare și nu depinde de calificările reținute la nivel național.

30. Astfel, la punctul 30 din hotărârea atacată, Tribunalul definește „cheltuielile de școlarizare" rambursabile în cadrul alocației școlare ca acoperind cheltuielile care permit unui elev să aibă acces la instituția de învățământ (taxa de înscriere), precum și cheltuielile care îi permit să urmeze cursurile și să participe în mod util la programele acestei instituții (taxa de frecventare).

31. Această definiție o reia pe cea reținută de Tribunalul Funcției Publice în Hotărârea Bovagnet/Comisia [24], ale cărei fapte se înscriau în alt context național, întrucât instituția școlară în cauză se afla în Luxemburg.

32. Examinând dacă cheltuielile efectuate de recurenți constituiau într-adevăr cheltuieli de înscriere și de frecventare în sensul Hotărârii Bovagnet/Comisia [25], Tribunalul a constatat, la punctele 31 și 32 din hotărârea atacată, că înscrierea la instituțiile în cauză și serviciile educative prestate în cadrul acestora nu erau condiționate de plata unei sume de bani care să acopere taxele de înscriere și de frecventare. De asemenea, neplata către asociații a contribuției solicitate nu avea drept consecință un refuz de înscriere sau o excludere a elevului. Cu alte cuvinte, instituțiile nu *impuneau* plata unei sume de bani pentru ca copiii să aibă acces la acestea și să urmeze cursurile acestora sau, mai mult, părinții nu erau *obligați* la plata cheltuielilor. Tribunalul a concluzionat că cheltuielile efectuate de recurenți nu puteau fi calificate drept cheltuieli de școlarizare.

33. Astfel, Tribunalul a interpretat cheltuielile de școlarizare în sensul articolului 3 alineatul (1) din anexa VII la statut ca trebuind să aibă caracter *obligatoriu* pentru funcționar pentru a-și înscrie copilul la o anumită instituție și a-i permite să urmeze cursurile la această instituție.

34. Această condiție a fost formulată deja în Hotărârea Bovagnet/Comisia. Cheltuielile rambursabile au fost definite în aceasta ca fiind cheltuieli care condiționează însăși admiterea elevului la școală și în cadrul programului acesteia, prin urmare la școlarizare, și a căror plată este astfel obligatorie [26].

35. Această interpretare răspunde cerințelor statutului. Astfel, după cum reamintește Parlamentul, dispozițiile de drept al Uniunii care dau dreptul la prestații financiare trebuie interpretate în sens strict [27].

23 Hotărârea Tribunalului Funcției Publice din 8 septembrie 2011, Bovagnet/Comisia (F-89/10, EU:F:2011:129, punctul 22).

24 Hotărârea Tribunalului Funcției Publice din 8 septembrie 2011, Bovagnet/Comisia (F-89/10, EU:F:2011:129, punctul 23).

25 Hotărârea Tribunalului Funcției Publice din 8 septembrie 2011, Bovagnet/Comisia (F-89/10, EU:F:2011:129, punctul 23).

26 Hotărârea Tribunalului Funcției Publice din 8 septembrie 2011, Bovagnet/Comisia (F-89/10, EU:F:2011:129, punctele 26 și 27).

27 Hotărârea Tribunalului din 30 noiembrie 1994, Dornonville de la Cour/Comisia (T-498/93, EU:T:1994:278, punctul 38 și jurisprudența citată), și Hotărârea Tribunalului Funcției Publice din 30 iunie 2015, Petsch/Comisia (F-124/14, EU:F:2015:69, punctul 33).

36. Restituirea unei contribuții plătite de funcționar cu titlu facultativ și voluntar nu ar răspunde acestei cerințe de strictă interpretare. În plus, acest lucru ar contraveni intenției legiuitorului, care, cu ocazia reformei statutului din 2004, a supus rambursarea cheltuielilor condiției ca copilul să frecventeze o instituție cu plată [28] și a pus capăt plății alocației școlare sub forma unei sume forfetare puse la dispoziția funcționarilor [29]. În consecință, statutul nu permite să se considere alocația școlară ca un supliment de remunerație pe care funcționarul ar utiliza-o în mod liber, în special prin plata unor contribuții voluntare sau a unor donații.

37. Tribunalul nu a interpretat noțiunea „cheltuieli de școlarizare” în conformitate cu dreptul belgian. Deși menționează [30] o circulară națională a Comunității Franceze din Belgia, intitulată „Gratuitatea accesului la învățământul obligatoriu” [31], aceasta este numai ca indiciu în susținerea constatării, necontestată de recurenți, că instituțiile nu le impuneau plata taxelor de înscriere și de frecventare. Tribunalul afirmă astfel că această circulară, aplicabilă instituțiilor în cauză, prevede că o unitate subvenționată nu poate condiționa înscrierea de plata unei sume de bani și că neplata taxelor pe care o instituție le poate solicita [32] nu poate avea niciun efect asupra frecventării instituției de către elevul în cauză.

38. Pentru a stabili dacă plata cheltuielilor a căror rambursare o solicită recurenții condiționează admiterea copiilor lor la instituțiile în cauză, Tribunalul s-a referit, așadar, la dreptul belgian ca un indicator pertinent, și nu ca un criteriu decisiv [33], ceea ce este ilustrat de utilizarea locuțiunii adverbiale „de altfel” [34].

39. Recurenții consideră că interpretarea restrictivă reținută de Tribunal condiționează rambursarea cheltuielilor de școlarizare de diferitele sisteme educative ale statelor membre.

40. Această afirmație este eronată. Nu rambursarea cheltuielilor de școlarizare poate varia de la un stat membru la altul sau de la o instituție la alta, ci însăși existența și cuantumul cheltuielilor de școlarizare care trebuie rambursate.

41. Astfel, atunci când o instituție condiționează înscrierea și frecventarea de către un elev de plata taxelor, natura și elementele constitutive ale acestor taxe sunt cele care, conform Hotărârii Bovagnet/Comisia [35] și independent de denumirile sau de clasificările naționale, vor determina rambursarea acestora. În schimb, în cazul în care instituția nu condiționează înscrierea și frecventarea de către un elev de plata taxelor, indiferent de motiv, funcționarul în cauză nu este îndreptățit să beneficieze de alocația școlară.

42. În continuare, recurenții consideră că o interpretare autonomă ar fi trebuit să țină seama de faptul că, fără contribuțiile pe care ei trebuie să le plătească, instituțiile în cauză nu ar fi în măsură să finanțeze învățământul specific pentru care recurenții au ales să își înscrie copiii. Prin urmare, contribuțiile ar constitui cheltuieli suportate efectiv de recurenți pentru școlarizarea copiilor lor.

28 În cazul frecventării unei școli primare sau secundare.

29 A se vedea punctul 2 din prezentele concluzii.

30 A se vedea punctele 31, 33 și 36 din hotărârea atacată, care fac în mod expres obiectul criticii recurenților.

31 Circulara nr. 4516 din 29 august 2013.

32 Cum ar fi costurile pentru piscină și activitățile culturale și sportive.

33 A se vedea, în ceea ce privește noțiunea „învățământ primar”, Hotărârea Tribunalului din 29 iunie 2004, Hivonnet/Consiliul (T-188/03, EU:T:2004:194, punctul 28), și, în ceea ce privește noțiunea „cheltuieli de școlarizare”, Hotărârea Tribunalului Funcției Publice din 8 septembrie 2011, Bovagnet/Comisia (F-89/10, EU:F:2011:129, punctul 21).

34 „Situația contrară, *de altfel*, astfel cum rezultă din Circulara nr. 4516 […]” (punctul 31 din hotărârea atacată); „[…] astfel cum confirmă, *de altfel*, Circulara nr. 4516” (punctul 36 din hotărârea atacată).

35 Hotărârea Tribunalului Funcției Publice din 8 septembrie 2011, Bovagnet/Comisia (F-89/10, EU:F:2011:129, punctele 22 și 23).

43. Considerând că cheltuielile de școlarizare nu acoperă toate cheltuielile suportate efectiv pentru școlarizare, ci numai pe cele pe care o instituție le impune ca taxe de înscriere și de frecventare, Tribunalul a interpretat totuși această noțiune în conformitate cu modul de redactare și cu scopul dispozițiilor aplicabile din statut.

44. În sfârșit, recurenții consideră că, prin asimilarea, la punctul 40 din hotărârea atacată, a contribuțiilor plătite cu „alt[e] cheltuieli” în sensul articolului 3 din DGA, Tribunalul ar limita în mod semnificativ noțiunea autonomă și statutară de „cheltuieli de școlarizare”. Potrivit recurenților, Tribunalul ar fi considerat că contribuțiile plătite s-ar încadra în categoria „alt[e] cheltuieli” pentru simplul motiv că acestea nu ar fi asociate cu programa oficială belgiană de educație.

45. Nu aceasta este interpretarea noastră a hotărârii Tribunalului. După ce a concluzionat, pentru motivele prezentate mai sus [36], că contribuțiile plătite nu s-ar încadra în categoria cheltuielilor de școlarizare care pot fi rambursate, Tribunalul le-a clasificat prin excludere în categoria reziduală a „tuturor celorlalte cheltuieli”, care nu sunt rambursabile. Întrucât enumerarea cazurilor prevăzute care se încadrează în această categorie nu este exhaustivă, Tribunalul putea în mod întemeiat să le considere „alt[e] cheltuieli aferente aplicării programei școlare a instituției de învățământ frecventate” [37].

46. Prin urmare, această critică trebuie respinsă.

2. Denaturarea faptelor

47. Recurenții susțin că, afirmând la punctul 31 din hotărârea atacată că facturarea cheltuielilor de școlarizare de către asociații nu ar fi în conformitate cu dreptul belgian, Tribunalul a denaturat faptele.

48. În această privință, o astfel de denaturare are loc dacă, fără a recurge la noi elemente, aprecierea elementelor existente apare ca fiind vădit greșită [38].

49. Or, în speță, o asemenea denaturare a dreptului național nu a fost dovedită, din moment ce recurenții nu au demonstrat nici că circulara în cauză nu era obligatorie și nici că Tribunalul ar fi efectuat o apreciere care să fie în mod vădit contrară conținutului său. În special, aceștia nu au demonstrat, în susținerea argumentului lor, că instituțiile sau asociațiile ar fi autorizate să solicite plata cheltuielilor legate de proiectul pedagogic specific al acestor instituții.

50. Prin urmare, și această critică trebuie respinsă.

51. În consecință, primul motiv este nefondat în totalitate.

C. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o inexactitate materială a constatărilor

52. Recurenții consideră că, în hotărârea atacată, răspunsul la motivul lor întemeiat pe încălcarea principiului încrederii legitime conține o inexactitate materială a constatărilor. În opinia acestora, Tribunalul s-ar fi pronunțat cu privire la problema dacă formularul pregătit de către Parlament, care trebuia completat de instituțiile vizate, ar demonstra existența unor taxe de înscriere. În schimb, acesta nu s-ar fi pronunțat cu privire la existența unei practici constante a Parlamentului care ar fi determinat recurenții să nutrească o încredere legitimă.

36 Punctele 32-36 din prezentele concluzii.

37 A se vedea punctul 40 din hotărârea atacată.

38 Hotărârea Curții din 18 ianuarie 2007, PKK și KNK/Consiliul (C-229/05 P, EU:C:2007:32, punctul 37).

53. La punctele 44 și 45 din hotărârea atacată, Tribunalul a răspuns totuși la motivul recurenților întemeiat pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime. După ce a reamintit cele trei condiții care trebuie îndeplinite pentru a se prevala de protecția încrederii legitime, Tribunalul a considerat că, chiar dacă asigurări precise, necondiționate și concordante au fost date de administrație, acestea nu puteau determina încrederea legitimă a recurenților în cazul nerespectării dispozițiilor din statut.

54. De altfel, răspunsul Tribunalului la acest motiv se întemeiază pe o jurisprudență constantă [39].

55. În acest context, formularul transmis instituțiilor în cauză, în legătură cu care Tribunalul precizează că nu a permis să se stabilească dacă recurenții plătiseră taxele de înscriere, este menționat la punctul 46 din hotărârea atacată numai ca răspuns la argumentul părților potrivit căruia transmiterea acestui formular ar fi fost însoțită de asigurări care au dat naștere unei încrederi legitime din partea acestora.

56. Prin urmare, al doilea motiv este vădit nefondat.

D. Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe o eroare de drept în interpretarea jurisprudenței referitoare la regula concordanței dintre reclamație și acțiune

57. Recurenții susțin că, prin respingerea ca inadmisibil a argumentului acestora privind încălcarea principiului securității juridice, întrucât acesta nu fusese invocat în reclamație, la punctul 47 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi încălcat jurisprudența privind concordanța dintre reclamație și acțiune.

58. Potrivit recurenților, numai în deciziile de respingere a reclamațiilor, Parlamentul ar fi afirmat că alocația școlară era supusă unei evaluări anuale. Aceștia citează jurisprudența care prevede o excepția de la regula concordanței dintre reclamație și acțiune: în ipoteza în care reclamantul ia cunoștință de motivarea actului care îl lezează prin intermediul răspunsului la reclamația sa, orice motiv avansat pentru prima dată în faza cererii introductive și care vizează contestarea temeiniciei motivelor expuse în răspunsul la reclamație trebuie considerat admisibil [40]. Prin urmare, recurenții consideră că sunt îndreptățiți să invoce pentru prima dată în cererea lor caracterul contrar față de principiul securității juridice al prerogativei Parlamentului de a supune alocația școlară unei evaluări anuale.

59. Parlamentul răspunde că deciziile de respingere a reclamațiilor nu conțin o motivare care modifică sau completează în mod substanțial motivarea conținută în deciziile de respingere.

60. În această privință, este exact că Parlamentul afirmă pentru prima dată în răspunsul său la reclamațiile recurenților că alocația școlară face obiectul unei evaluări anuale. Totuși, această afirmație susține argumentul său potrivit căruia acesta nu ar fi dat asigurări precise și necondiționate recurenților cu privire la beneficiul alocației școlare. Prin urmare, ca răspuns la motivul întemeiat pe încălcarea încrederii legitime, invocat de recurenți în reclamație, Parlamentul a afirmat că alocația școlară era supusă unei evaluări anuale. Acest argument nu constituie un motiv al deciziilor de respingere care apare abia în etapa formulării unui răspuns la reclamații, ci un motiv pentru care încrederea legitimă nu putea apărea în percepția recurenților.

39 Hotărârea Curții din 6 februarie 1986, Vlachou/Curtea de Conturi (162/84, EU:C:1986:56, punctul 6), Hotărârea Tribunalului din 27 martie 1990, Chomel/Comisia (T-123/89, EU:T:1990:24, punctele 25-30), și Hotărârea Tribunalului Funcției Publice din 7 iulie 2015, Kur/Comisia (F-53/14, EU:F:2015:81, punctul 64).

40 Recurenții citează Hotărârea Tribunalului din 21 mai 2014, Mocová/Comisia (T-347/12 P, EU:T:2014:268, punctul 44).

61. Hotărârea la care se referă recurenții a fost, în plus, pronunțată în circumstanțe în care administrația, pentru a respinge reclamația, se îndepărtase de motivarea conținută în decizia sa inițială pentru a reține alte motive [41]. Nu aceasta este situația în speță. Motivul de respingere a cererii de rambursare este același în deciziile inițiale și în respingerea reclamațiilor: instituțiile în discuție nu pot fi calificate drept instituții cu plată potrivit statutului și, prin urmare, nu îndeplinesc condițiile pentru ca recurenții să beneficieze de alocație școlară.

62. Rezultă de aici că, prin faptul că a respins ca inadmisibile argumentele lor referitoare la principiul securității juridice întrucât acestea nu au fost invocate în reclamație, Tribunalul nu a încălcat jurisprudența privind regula concordanței dintre reclamația administrativă și acțiune.

63. În consecință, al treilea motiv este nefondat.

E. Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare

64. Recurenții susțin că Tribunalul nu și-ar fi îndeplinit obligația de motivare afirmând, la punctul 56 din hotărârea atacată, că primul aspect al celui de al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului egalității de tratament, era inoperant.

65. Recurenții au susținut în fața Tribunalului că funcționarii unei alte instituții a Uniunii continuau să beneficieze de rambursarea cheltuielilor de școlarizare pentru copiii lor care frecventau aceleași instituții. Recurenții considerau că li s-a aplicat un tratament diferit, pe baza acelorași norme statutare.

66. Tribunalul a răspuns, chiar dacă în mod succint, la această critică în două etape. După ce a amintit temeiurile și conținutul principiului egalității de tratament, acesta a subliniat, la punctul 55 din hotărârea atacată, că acest principiu trebuia să se concilieze cu respectarea principiului legalității. În consecință, conform unei jurisprudențe constante [42], un funcționar nu poate invoca, în beneficiul său, o nelegalitate care ar fi fost săvârșită în favoarea unei alte persoane. Pe de altă parte, întrucât Tribunalul a constatat că rambursarea cheltuielilor precum cele efectuate de recurenți nu era conformă cu dispozițiile statutului, acesta a dedus de aici că recurenții nu puteau invoca această nelegalitate de care ar beneficia alți funcționari.

67. Tribunalul a concluzionat astfel că motivul întemeiat pe încălcarea principiului egalității de tratament era inoperant.

68. Nu considerăm că Tribunalul nu și-ar fi îndeplinit astfel obligația de motivare care îi revine în temeiul articolelor 36 și 53 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Aceasta nu îi impune să facă o expunere care să urmeze în mod exhaustiv și unul câte unul toate argumentele prezentate de părțile din litigiu. Motivarea hotărârii trebuie să permită persoanelor interesate să cunoască motivele pentru care Tribunalul nu a admis argumentele lor, iar Curții să dispună de elemente suficiente pentru a exercita controlul [43]. Aceasta este situația în speță. Motivarea furnizată de Tribunal la punctele 55 și 56 din hotărârea atacată permite să se înțeleagă motivele pentru care Tribunalul a considerat că invocarea principiului egalității de tratament era inoperantă și nu a considerat necesar să răspundă la toate argumentele referitoare la respectarea principiului menționat.

41 Hotărârea Tribunalului din 21 mai 2014, Mocová/Comisia (T-347/12 P, EU:T:2014:268, punctul 32).

42 Hotărârea Curții din 4 iulie 1985, Williams/Curtea de Conturi (134/84, EU:C:1985:297, punctul 14), Hotărârea Tribunalului din 11 iulie 2007, Centeno Mediavilla și alții/Comisia (T-58/05, EU:T:2007:218, punctul 155), și Hotărârea Tribunalului Funcției Publice din 21 ianuarie 2014, Van Asbroeck/Parlamentul (F-102/12, EU:F:2014:4, punctul 38).

43 A se vedea în special Hotărârea Curții din 20 mai 2010, Gogos/Comisia (C-583/08 P, EU:C:2010:287, punctul 30), și Hotărârea Tribunalului din 2 iulie 2010, Kerstens/Comisia (T-266/08 P, EU:T:2010:273, punctul 73).

69. În continuare, recurenții arată că Tribunalul s-ar fi abținut să se pronunțe cu privire la pretinsa încălcare a articolului 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care obligă Uniunea să respecte diversitatea culturală, religioasă și lingvistică. Considerăm că, deși recurenții menționează această dispoziție în cererea lor introductivă în fața Tribunalului în cadrul celui de al doilea aspect al celui de al treilea motiv, referitor la încălcarea principiului bunei administrări, aceștia o menționează în termeni prea generali și ipotetici pentru a se putea considera că invocă încălcarea sa. Prin urmare, nu se poate reproșa Tribunalului că nu s-a pronunțat în această privință.

70. Din considerațiile care precedă rezultă că, în opinia noastră, al patrulea motiv trebuie să fie de asemenea respins ca nefondat și că, în consecință, recursul trebuie respins în totalitate.

VI. Cu privire la cheltuielile de judecată

71. În temeiul articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, orice parte care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

72. Întrucât Parlamentul a solicitat obligarea recurenților la plata cheltuielilor de judecată, iar aceștia din urmă au căzut în pretenții, se impune obligarea lor să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, și cheltuielile de judecată efectuate de Parlament.

VI. Concluzie

73. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem Curții să se pronunțe după cum urmează:

1) Respinge recursul.

2) Doamna Irit Azoulay, domnul Andrew Boreham, doamna Mirja Bouchard și domnul Darren Neville sunt obligați să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, și cheltuielile de judecată efectuate de Parlamentul European.